

Wyjaśniamy

Rezerwy dewizowe Narodowego Banku Polskiego są to łatwo rozporządzalne, płynne aktywa zagraniczne w posiadaniu banku centralnego. Obejmują one rezerwy walutowe, czyli aktywa w walutach obcych, oraz złoto.

Rezerwy dewizowe NBP służą przede wszystkim wzmocnieniu wiarygodności kredytowej kraju. Przyczyniają się do obniżenia kosztu finansowania na rynkach globalnych i do ograniczenia ryzyka gwałtownego odpływu kapitału. Wspierają tym samym stabilność polskiej waluty.

Czym różni się zarządzanie rezerwami walutowymi przez NBP od zarządzania aktywami przez banki komercyjne?

Zarządzanie rezerwami dewizowymi przez banki centralne różni się od zarządzania aktywami przez banki komercyjne. Te drugie w większym stopniu nastawione są na maksymalizację zysku i wartości rynkowej.

Priorytetami NBP w zarządzaniu rezerwami dewizowymi jest zapewnienie wysokiego stopnia bezpieczeństwa inwestowanych środków oraz ich właściwej płynności. Dopiero po spełnieniu tych warunków podejmowane są działania mające na celu podwyższenie dochodowości rezerw w długim okresie.

Rezerwy dewizowe stanowią dominującą pozycję aktywów Narodowego Banku Polskiego. Dlatego wynik z zarządzania nimi jest głównym czynnikiem kształtującym wynik finansowy (zysk lub stratę) banku centralnego.

Wiarygodność finansowa państwa

Wiarygodność kredytowa to pojęcie opierające się na rzetelności, z jaką w przeszłości i obecnie wywiązujemy się z zobowiązań. Każda agencja ratingowa ma własną skalę ocen wiarygodności kredytowej, choć w praktyce skale te różnią się niewiele. Skala ocen składa się z liter oraz znaków „+” i „-” lub cyfr. Im niższy rating, tym większe ryzyko niewypłacalności emitenta.

Na przykład w przypadku agencji Standard & Poor's najwyższą oceną wiarygodności jest „AAA”. Oznacza ona najniższe / minimalne ryzyko niewywiązania się emitenta ze swoich zobowiązań finansowych. Dalsze, niższe oceny to AA+, AA, AA-, A+, A, A-, BBB+, BBB i tak dalej, aż do poziomu D. Ocena D oznacza upadłość emitenta, czyli całkowity brak zdolności do spłacenia zobowiązań. Ratingi od BBB- wzwyż uznaje się za poziom inwestycyjny, czyli bezpieczny. Ratingi poniżej BBB- uznaje się za poziom spekulacyjny. W ich przypadku ryzyko kredytowe inwestycji jest wysokie. Równocześnie emitenci posiadający niskie ratingi kredytowe muszą się liczyć z wyższym kosztem emisji długu. Oznacza, że będą musieli zapłacić inwestorowi wyższe odsetki od pozyskanego kapitału.

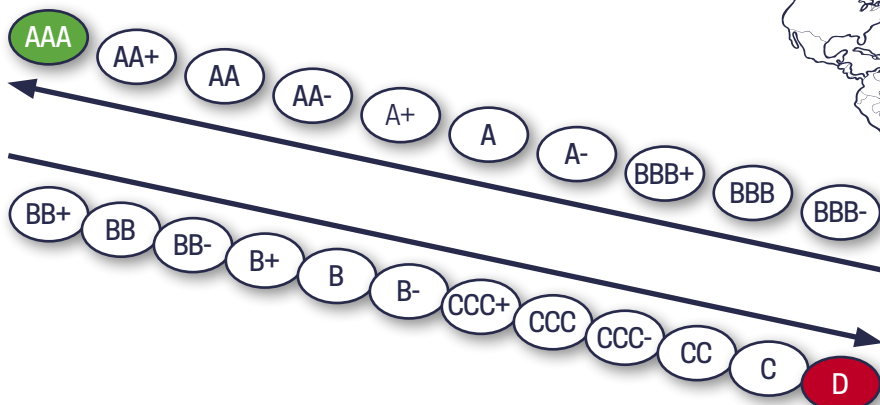
95% zysku Narodowego Banku Polskiego zasila budżet państwa.

Czym są agencje ratingowe?

Agencje ratingowe wskazują inwestorom, jakie ryzyko kredytowe wiąże się z podjęciem konkretnych inwestycji. Oceniają wiarygodność instrumentów finansowych i ich emitentów. Publikują swoje oceny, nazywane ratingiem. Ich ratingi wskazują na to, czy dana inwestycja jest mniej, czy bardziej ryzykowna. Im niższy rating, tym większe ryzyko niewypłacalności emitenta.

Agencje ratingowe weryfikują wiarygodność nie tylko spółek giełdowych, ale także banków, innych instytucji finansowych, miast i państw.

Najbardziej znanymi agencjami ratingowymi są amerykańskie Moody's Investor Service, Standard & Poor's oraz Fitch Ratings. Najstarszą agencją jest Moody's, która działa od 1909 r.

W marcu 2022 roku Polska miała następujące oceny ratingowe długoterminowe: Fitch „A-”, Moody’s „A2”, S&P „A-”, zaś perspektywa przez wszystkich była określona jako stabilna. (źródło: www.gov.pl/web/finanse/rating - na dzień 03.03.2022 r.)

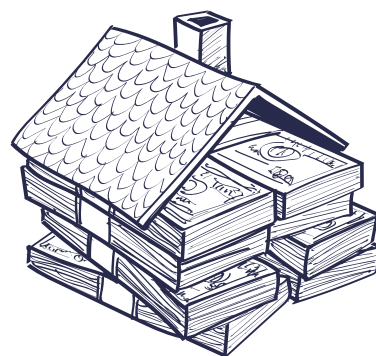
Stosunkowo wysoki rating kredytowy Polski wynika z mocnych fundamentów makroekonomicznych i dobrze zdywersyfikowanej gospodarki, która jest wspierana przez rozsądnie prowadzoną politykę gospodarczą i monetarną.

Wielkość rezerw dewizowych NBP

Poziom rezerw dewizowych NBP jest właściwy, aby zapewnić realizację zakładanych celów. Na koniec 2021 r. rezerwy dewizowe NBP stanowiły równowartość 166,0 mld dolarów amerykańskich (lub 146,6 mld EUR lub 674,2 mld złotych). Na koniec 2021 r. w strukturze walutowej rezerw dominowały dolary amerykańskie (41%), euro (20%), funt brytyjski (12%) oraz dolary kanadyjskie (10%). Wymienione waluty uzupełniały dolary australijskie (8%), korony norweskie (6%) i dolary nowozelandzkie (3%).

Na koniec 2021 r. zasób złota NBP wynosił 230,8 ton. Jego wartość sięgała 13,5 mld dolarów (11,9 mld euro, 54,8 mld złotych). Stanowiło to 8,1% rezerw dewizowych. Udział kruszcza w rezerwach dewizowych NBP podwyższyły dokonane w latach 2018-2019 zakupy 125,7 ton złota.

Złoto stanowi istotny składnik rezerw dewizowych banków centralnych. Jest postrzegane jako strategiczny element aktywów. Nie niesie ono ryzyka kredytowego, rozumianego jako możliwość niewywiązania się emitenta ze zobowiązań. Złoto nie ma bezpośrednich powiązań z polityką gospodarczą jakiegokolwiek kraju. Istnieją ograniczone zasoby złota, a jego fizyczne cechy to trwałość i praktycznie niezniszczalność. Złoto traktuje się jako tzw. bezpieczną przystań, gdyż jego wartość zazwyczaj rośnie w warunkach podwyższonego ryzyka kryzysów finansowych czy też politycznych. Przekłada się to na stosunkowo niskie powiązanie złota z głównymi klasami aktywów, co zwiększa pozytywny efekt dywersyfikacji portfela rezerw dewizowych NBP.

Wartość globalnych rezerw dewizowych sięga 16 bln USD. Posiadaczami największych rezerw dewizowych są (na koniec 2021 r.): Chiny (3427 mld dolarów), Japonia (1405 mld dolarów), Szwajcaria (1109 mld dolarów), Stany Zjednoczone (712 mld dolarów) i Indie (638 mld dolarów).

